

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за освітньою програмою «Облік і аудит»

на тему: «Облік та аудит розрахунків з дебіторами та кредиторами на прикладі
Одеського РУ «Держмолодьжитло»

Виконавець:

студентка 41 групи, ФМОІТ

Тимофєєва Катерина Євгенівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Черкашина Тетяна Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми.

В умовах сучасних ринкових відносин усі суб'єкти господарської діяльності стикаються з розрахунковими операціями, з виникненням дебіторської та кредиторської заборгованості. Розрахунки, які мають постійний характер виникнення, потребують більш прискіпливої уваги під проведення управлінської політики, адже саме проведення ефективної політики дебіторської та кредиторської заборгованості впливають на стан, платоспроможність та ліквідність підприємства.

Вивченню проблем обліку, аналізу та аудиту дебіторської та кредиторської заборгованості присвятили свої праці, такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як П.Й. Атамас, М.В. Адамішин М.В., І.А. Бланк, Ф.Ф.Бутинець, І.О. Власова, Є.П. Гнатенко, Р.П. Гончарук, В.О. Гунята та інші та.

Мета. Метою дослідження даної теми є узагальнення організаційних і методичних аспектів обліку, розробка рекомендацій, щодо удосконалення політики управління обліку дебіторської та кредиторської заборгованості.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність, види та класифікації дебіторської та кредиторської заборгованості;
- Вивчити оцінки дебіторської та кредиторської заборгованості;
- вивчити особливості оцінки дебіторської та кредиторської заборгованості;
- дослідити організаційно-економічну характеристику Одеського РУ «Держмолодьжитло»;
- вивчити особливості і порядок обліку розрахунків із дебіторами та кредиторами в Одеському РУ «Держмолодьжитло»;
- запропонувати напрями удосконалення обліку розрахунків із дебіторами та кредиторами;
- здійснити аналіз складу та структури дебіторської та кредиторської заборгованості в установі;
- дослідити організацію аудиту дебіторської та кредиторської заборгованості в установі;
- окреслити напрями покращення фінансового стану та ефективного управління дебіторської та кредиторської заборгованості.

Об'єктом дослідження Об'єктом дослідження є система обліку та аудиту дебіторської заборгованості регіонального управління Держмолодьжитло.

Предметом дослідження є організаційні, методичні аспекти обліку і аудиту дебіторської заборгованості.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження були використані наступні методи:

- загальнонаукові методи, засновані на системному підході щодо розкриття питань методики й організації обліку та аудиту дебіторської та кредиторської заборгованості в установі;
- методи аналізу наукової і методичної літератури;
- методи наукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу і синтезу;
- методи спостереження та порівняння.

Інформаційною базою дослідження є положення та закони бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, підручники про бухгалтерський облік, аналіз та аудит, наукові праці, статті присвячені дослідженню даної теми, нормативно-правові документи установи, первинні документи та комп'ютерна програма, яка використовується установою.

За результати досліджень було опубліковано тези:

1. Тимофєєва К.Є. Особливості оцінки дебіторської та кредиторської заборгованості. Напрями розвитку обліку контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації: тези доповідей VI Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції 20 квітня 2020 р., м. Одеса. ОНЕУ. 2020. С.126-128.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (41 найменування) та 20-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 66 сторінок. Основний зміст викладено на 6-61 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 1 рисунок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти управління дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві»** досліджено сутність, види, оцінка та класифікація дебіторської та кредиторської заборгованості та створення резерву сумнівних боргів.

У другому розділі **«Облік дебіторської та кредиторської заборгованості у Одеському РУ «Держмолодьжитло»»** розглянуто організаційно-економічну характеристику базової організації; розглянуто організацію діючої системи обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей; наведено пропозиції щодо удосконалення розрахунків з дебіторами та кредиторами.

У третьому розділі **«Аналіз і аудит розрахунків з дебіторами та кредиторами в системі управління підприємством»** проведено аналіз складу та структури дебіторської та кредиторської заборгованості; розглянуто аудит дебіторської та кредиторської заборгованостей; надано рекомендації щодо покращення фінансового стану та ефективного управління дебіторської та кредиторської заборгованості.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

Під час становлення сучасних ринкових відносин важливу роль грають такі поняття, як дебіторська та кредиторська заборгованості. Ці поняття в даних умовах господарської діяльності, є наслідками невчасного та неповного виконання суб'єктами діяльності своїх зобов'язань, тобто недотримання домовленостей між сторонами, в головну чергу, щодо термінів сплати та постачання товарів, робіт, послуг.

Ведення бухгалтерського обліку регіонального управління Держмолодьжитло здійснюється бухгалтерією, яка складається з головного бухгалтера, економіста, кредитного інспектора та підпорядковується головному бухгалтеру, з використанням єдиного в Держмолодьжитлі робочого плану рахунків бухгалтерського обліку із застосуванням 8 та 9 класів рахунків.

Аналізуючи основні показники діяльності регіонального управління Держмолодьжитло за 2018 та 2019 роки, можна зробити висновок, що у 2019 році в порівнянні з 2018 роком чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився на 94 тис. грн., проте чистий прибуток збільшився на 214 тис. грн., а середньооблікова чисельність робітників залишилась незмінною. Якщо, детальніше вивчити звіт про фінансовий результат, то можна побачити, що таке збільшення чистого прибутку відбулось в наслідок суттєвого збільшення інших операційних доходів з 247 тис. грн. у 2018 році до 775 тис. грн. у 2019 році, тобто на 528 тис. грн. Середньорічна вартість основних засобів у 2019 році в порівнянні з 2018 роком зменшилась на 10 тис. грн.

Таким чином, можна сказати, що фонд у 2019 році працював ефективніше ніж у 2018 році.

Підсумовуючи отримані в ході аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості, а також аналізу ліквідності та платоспроможності регіонального управління Держмолодьжитло, можна сказати, що найбільшу долю в структурі дебіторської заборгованості на протязі аналізованих років займає інша поточна дебіторська заборгованість, а найбільшу долю в структурі кредиторської заборгованості на протязі аналізованих років займає довгострокова заборгованість. Оборотноість дебіторської та кредиторської заборгованості у період з 2017 по 2019 рр. сповільнилась. Аналіз ліквідності балансу показав, що баланс регіонального управління Держмолодьжитло є неліквідним. Здійснивши аналіз платоспроможності, враховуючи специфіку діяльності регіонального управління Держмолодьжитло, можна зробити висновок, що воно платоспроможне за всіма показниками.

Проте в установі все ж є проблеми з розрахунками із дебіторами та кредиторами, тож для покращення фінансового стану підприємства необхідна активна дебіторська політика, яка передбачає:

- вести посиленій контролю стану розрахунків з одержувачами, особливо за відстроченими заборгованостями. У разі, якщо боржник знаходиться в стані кредитних канікулах необхідно відстежувати строки їх закінчення, для вчасного стягнення платежів;

- ввести жорстокіші умови в кредитні договори з одержувачами, щоб у разі прострочення платежів по кредиту стягувати з нього штраф у вигляді відсоткової ставки НБУ на момент виникнення заборгованості;

- аналізувати в динаміці показник дебіторської заборгованість в балансі організації. Не допускати наявності більше ніж 10% дебіторської заборгованості в оборотних активах установи;

- контролювати співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості. Найоптимальнішим значенням цього відношення є 1, тобто коштів, які в

подальшому будуть отримані від дебіторів, буде достатньо щоб покрити найбільш строкових зобов'язань;

- перед наданням кредиту новому одержувачу, необхідно прискіпливіше розглядати можливість платоспроможності клієнта та його поручителя, також необхідно детальніше розбиратися в повідомленні з міжнародного бюро кредитних історій, знаходити всі існуючі непогашені кредити клієнта, які послабляють рівень його платоспроможності. Вивчення питання з цього боку, надасть фонду повну інформацію про майбутнього клієнта, та його здатності до вчасного погашення щомісячних платежів;

- проводити політику, щодо притягнення добросовісних клієнтів, пропонувати їм нові програми кредитування, які б найбільше підходили їм та їх фінансовому стану.

Тож основною метою активної дебіторської політики є максимізація прибутку підприємства шляхом оперативного управління процесами формування та інкасації дебіторської заборгованості. Досягти дану мету можна за допомогою певної моделі управління заборгованістю, яка являє собою послідовність дій, що організуються та реалізуються підприємством для мінімізації інвестицій у дебіторську заборгованість.

Для покращення фінансового стану підприємства також не мало важливим є ефективне управління кредиторською заборгованістю, для цього необхідно проведення наступних заходів:

1. Постійний контроль кредиторської заборгованості:

- контроль над правильністю оформлення і складання договорів з контрагентами відповідно до чинного законодавства;
- спостереження за термінами оплати договорів;
- контроль над своєчасним здійсненням платежів.

2. Планування обсягу залучених коштів:

- планування обсягу боргових зобов'язань, враховуючи власні потреби;
- правильного розрахунку граничного розміру займів, визначення яких виходить із показників кредитоспроможності підприємства (ліміт за сумою ліквідних активів, ліміт власних коштів). Ліміти повинні підлягати перегляду з урахуванням особливості діяльності підприємства.

3. Здійснення постійного моніторингу та аналізу кредиторських рахунків за тимчасовими діапазонами – по місяцях і за більш короткі періоди часу, порівняння яких дасть змогу оперативно прийняти рішення щодо поліпшення позицій із кредиторськими боргами всередині року, кварталу або місяця.

АНОТАЦІЯ

Тимофєєва К.Є. «Облік та аудит розрахунків з дебіторами та кредиторами на прикладі Одеського РУ «Держмолодьжитло».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і аудит».

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти та практика обліку, аналізу та аудиту дебіторської та кредиторської заборгованості.

Проаналізовано нормативно-правові акти з питань обліку, аналізу та аудиту, наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних вчених у сфері бухгалтерського, фінансового та управлінського обліку, економічного аналізу й аудиту, практику ведення обліку та аудиту дебіторської та кредиторської заборгованості у регіональному управлінні Держмолодьжитло.

Запропоновано шляхи удосконалення політики управління дебіторської та кредиторської заборгованості, організації та методики ведення обліку та аудиту дебіторської та кредиторської.

Ключові слова: дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість облік, аналіз, аудит, економічний аналіз.

ANNOTATION

Timofeeva K. E. «Accounting and auditing of the payments with the debtors and the creditors on the example of the Odessa RM «State Youth Fund».

Qualificational work for a bachelor's degree in 071 'Accounting and taxation' specialty based on the 'Accounting and Auditing' educational program

Odessa National Economics University.– Odessa, 2020.

The work deals with the theoretical aspects and practice of accounting, analysis and audit of receivables and payables.

Regulations on accounting, analysis and audit, scientific publications and monographs of domestic and foreign scientists in the field of accounting, financial and management accounting, economic analysis and audit, the practice of accounting and audit of receivables and payables in the regional management of the State Youth Fund.

Ways to improve the policy of receivables and payables management, organization and methods of accounting and auditing of receivables and payables are proposed.

Keywords: receivables, accounts payable accounting, analysis, audit, economic analysis.